

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TARNYBĄ

2024-11-26 Nr. 4D-2024/1-1011
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. rugsėjo 27 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – VGTPT) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai išnagrinėjus kreipimąsi, nenurodant rašto apskundimo tvarkos (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma: „2024-09-11 prašymu Valstybės garantuojamos pagalbos [Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba] prašau paskirti kitą advokatą [...]. VGTPT 2024-09-18 raštu Nr. (8.28Mr)ATP-C-2024-06654 mano atsakymo netenkino, bet ir nenurodė ar tokį VGTPT sprendimą turiu teisę skųsti ar ne, t.y. nėra nurodyta apskundimo tvarka.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2024 m. spalio 3 d. raštu Nr. 4D-2024/1-1011/3D-1922 kreipėsi į VGTPT direktorę, prašydama paaiškinti Skunde aprašytas aplinkybes. 2024 m. spalio 21 d. Seimo kontrolierė gavo VGTPT 2024 m. spalio 21 d. raštą Nr. (1.7Mr)VS-341, kuriame nurodoma:

4.1. „Tarnyboje 2024-09-11 buvo gautas Pareiškėjo prašymas pakeisti Tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2024-08-26 sprendimu Nr. (8.28Mr)ATP-C-2024-06654 paskirtą advokatą V. S. [tikslūs duomenys yra žinomi] kitu advokatu, kadangi, Pareiškėjo teigimu, advokatas nenori inicijuoti bylos prieš kolegą.“

4.2. „Tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyrius, siekdamas objektyviai ir išsamiai išnagrinėti Pareiškėjo nusiskundimus dėl teikiamos antrinės teisinės pagalbos, 2024-09-18 raštu kreipėsi į advokatą V. S. su prašymu pateikti Tarnybai informaciją apie antrinės teisinės pagalbos Pareiškėjui teikimo eigą pagal 2024-08-26 sprendimą (ar advokatas susisiekė su Pareiškėju, aptarė Pareiškėjo poziciją, ar Pareiškėjas pateikė advokatui procesiniams dokumentams rengti reikalingą informaciją ir dokumentus, ar šiuo metu procesiniai dokumentai rengiami, ar numatytas kitas susitikimo/konsultacijos laikas ir t. t.). 2024-09-18 rašte nėra nurodyta apskundimo tvarka, kadangi raštas, kuriuo prašoma advokato V. S. pateikti Pareiškėjo prašymo nagrinėjimui aktualią informaciją, nėra galutinis administracinis sprendimas,

priimtas išnagrinėjus skundą, o yra tik tarpinis pranešimas, kuriuo Pareiškėjas buvo informuojamas apie administracinės procedūros eigą, todėl šiam raštui netaikytini administracinio sprendimo įforminimui keliami reikalavimai, numatyti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 str. 5 d.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau ir – VAI):

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 5 dalis – „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.“

14 straipsnis „Administracinio sprendimo apskundimas“ – „Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo administracinio sprendimo ar atsakymo įteikimo (paskelbimo) asmeniui šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka dienos ar veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaikškinimo asmeniui dienos tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

6. LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimo (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2012 m. rugsėjo 19 d. pasitarime) 22 punktas – „Remiantis Vyriausiojo administracinio teismo praktika, skundas negali būti teikiamas dėl tarpinių viešojo administravimo subjekto priimamų dokumentų, kuriais siekiama parengti ar sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą. Vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2011 m. birželio 20 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A261-69/2011, pažymėjo, kad vientisos (vienos) administracinės procedūros metu, prieš priimant galutinį sprendimą, gali būti ir dažnai yra surašomas ne vienas viešojo administravimo institucijos dokumentas (pvz., tarnybinis pranešimas, paklausimas, siuntimas, teikimas, tarnybinė išvada ar kt.). Šie dokumentai paprastai atlieka tik pagalbinį, tarpinį ar aptarnaujantį vaidmenį viešojo administravimo procedūroje ir jais dažniausiai nėra įforminami baigiamieji (galutiniai) kompetentingų (įgaliotų) asmenų (pareigūnų) sprendimai tuo klausimu, dėl kurio buvo pradėta administracinė procedūra. Jais gali būti sprendžiami įvairūs procedūriniai klausimai, tiesiogiai nesusiję su asmens teisių ar pareigų atsiradimu, pasikeitimu ar išnykimu (pasibaigimu). Dėl šios priežasties šie dokumentai dažnai (tačiau jokių būdu ne visada) suinteresuotiems asmenims jokių materialinių teisinių pasekmių nesukelia. Kai skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu (2011 m. birželio 20 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A261-69/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 21, 2011 m.).“

Tyrimo išvados

7. Pareiškėjas Skunde rašo, jog kreipėsi į VGTPT su prašymu pakeisti jo advokatą, tačiau VGTPT prašymo netenkino, atsakyme nenurodė ir rašto apskundimo tvarkos.

8. VAI 10 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad, be kitų reikalavimų, administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką.

VAI 14 straipsnyje nurodyta, kad asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui (šios pažymos 5 punktas).

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas su 2024 m. rugsėjo 11 d. skundu kreipėsi į VGTPT, prašydamas pakeisti jam paskirtą advokatą kitu. VGTPT 2024 m. rugsėjo 18 d. raštu kreipėsi į advokatą V. S. su prašymu pateikti informaciją, reikalingą Pareiškėjo prašymui ištirti. Rašto kopija apie skundo nagrinėjimo eigą informuotas ir Pareiškėjas.

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, kad administracinės procedūros metu, prieš priimant galutinį sprendimą, gali būti ir dažnai yra surašomas ne vienas viešojo administravimo institucijos dokumentas. Tokie dokumentai paprastai atlieka tik pagalbinį, tarpinį ar aptarnaujantį vaidmenį viešojo administravimo procedūroje. Jais gali būti sprendžiami įvairūs procedūriniai klausimai, tiesiogiai nesusiję su asmens teisių ar pareigų atsiradimu, pasikeitimu ar išnykimu (pasibaigimu). Dėl šios priežasties šie dokumentai dažnai suinteresuotiems asmenims jokių materialinių teisinių pasekmių nesukelia ir yra neskundžiami (šios pažymos 6 punktas).

Seimo kontrolierė pažymi, kad šiuo tiriamu atveju skundžiamas VGTPT raštas, kuriuo kreipiamasi į advokatą dėl informacijos pateikimo, nėra galutinis administracinis sprendimas, priimtas išnagrinėjus skundą, o yra tik tarpinis pranešimas, kurio tikslas surinkti informaciją dėl gauto prašymo ir informuoti Pareiškėją apie administracinės procedūros eigą, todėl šiam raštui netaikomi administracinio sprendimo įforminimui keliami reikalavimai. Konstatuotina, kad Pareiškėjas klaidingai suprato skundžiamo VGTPT rašto turinį, įvertinęs jį kaip priimtą administracinį sprendimą netenkinti jo prašymo.

10. Apibendrinus išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad VGTPT raštas dėl informacijos, reikalingos Pareiškėjo skundui ištirti, pateikimo nėra administracinis sprendimas, bet tik tarpinis administracinės procedūros dokumentas, nesukeliantis asmeniui materialinių teisinių pasekmių ir neskundžiamas, todėl Skundas dėl VGTPT pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus kreipimąsi, nenurodant rašto apskundimo tvarkos, atmetinas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundą dėl VGTPT pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus kreipimąsi, nenurodant rašto apskundimo tvarkos, atmesti.

Seimo kontrolierę Eriką Leonaitę pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė